

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WODZISŁAWIU ZA 2018 ROK

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej na terenie Gminy Wodzisław. Ośrodek został powołany Uchwałą Nr X/40/90 Gminnej Rady Narodowej w Wodzisławiu z dnia 9 marca 1990 roku, celem realizacji zadań własnych gminy oraz zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Każda osoba, rodzina nie będąca w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów ma prawo zwrócić się z prośbą o pomoc do ośrodka, gdzie uzyska wsparcie w przezwycięzeniu trudnej sytuacji życiowej.

KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 Ustawy o pomocy społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2018 roku zatrudnionych na umowę o pracę było 9 osób w tym 1 pracownik przebywający na urlopie macierzyński oraz 1 pracownik zatrudniony na prace interwencyjne. W strukturze Ośrodka znajdują się dwie sekcje działające na rzecz klientów pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i dodatków mieszkaniowych.

Tabela 1. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31.12.2018 roku

Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej	Liczba pracowników
Kierownik	1 (urlop macierzyński)
Zastępca Kierownika	1
Pracownik socjalny	3
Pracownik ds. obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego	3 (w tym 1 pracownik- prace interwencyjne)

p.o. główny księgowy	1
Łącznie	9

BUDŻET OŚRODKA

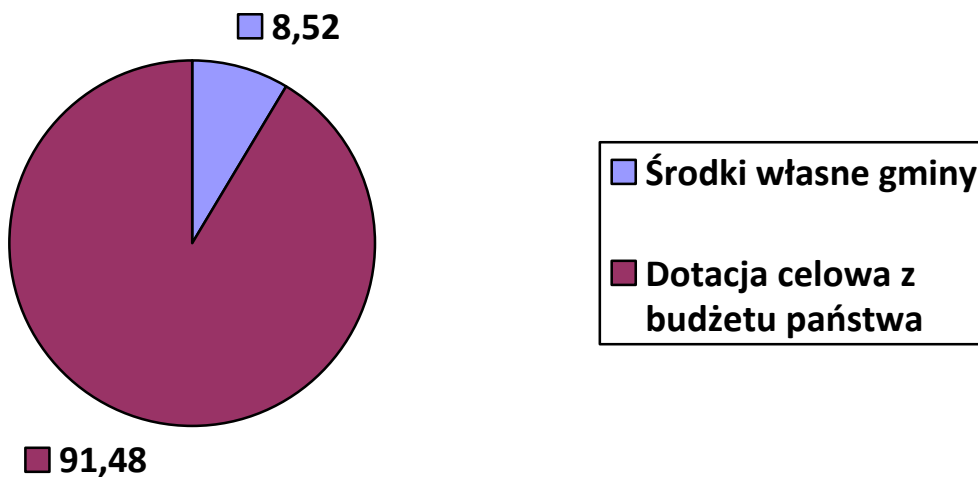
Działalność Ośrodka finansowana jest:

- ze środków budżetu gminy,
- z budżetu państwa.

Plan finansowy Ośrodka wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił **7 751 731,73 zł**, a wydatki zrealizowano na kwotę **7 590 240,62 zł** tj. 97,91%:

1. dotacja celowa budżetu państwa wynosiła **6 942 880,56 zł** co stanowi 91,48% całości wydatków.
2. środki własne gminy wynosiły **647 360,06 zł**, co stanowi 8,52% całości wydatków.

Wykres 1. Źródła finansowania wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej w 2018 roku

Do budżetu Gminy w 2018 roku wpłynęły dochody w wysokości **36 183,26 zł** z tytułu:

- odpłatności rodziny za pobyt w domu pomocy społecznej w kwocie **8 400,00 zł**,
- odpłatność za usługi opiekuńcze w kwocie **5 339,08 zł**,
- odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze w kwocie **23,24 zł**,
- wynagrodzenie dla płatnika od terminowych wpłat w kwocie **98,00 zł**,
- wpłaty dłużników alimentacyjnych w kwocie **19 909,44zł**,
- Premia PUP **1 513,50 zł**,
- odpłatność rodziny za pobyt w schronisku **900,00 zł**.

ZADANIA ZLECONE

I. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne i świadczenie wychowawcze (500+) to zadania zlecone gminie, które pokrywane są z budżetu państwa. Ośrodek na realizację tych zadań otrzymuje dotację w wysokości 100%.

Tabela 2. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2018

<i>lp</i>	<i>Forma pomocy</i>	<i>Liczba świadczeniobiorców</i>	<i>Kwota świadczeń roczna w zł</i>
1.	Świadczenie wychowawcze (500+)	672 (dzieci)	4 034 694,00
2.	Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	256 (rodzin)	925 549,00
3.	Świadczenie rodzicielskie	12 (osób)	140 515,00
4.	Zasiłek pielęgnacyjny	164	339 543,00
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	20	335 708,00
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	7	40 970,00
7.	Zasiłek dla opiekuna	7	45 080,00
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (becikowe)	45	45 000,00
9.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1	4 000,00
10.	Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające <u>świadczenie pielęgnacyjne</u>	15	64 747,00
11.	Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające <u>specjalny zasiłek opiekuńczy</u>	8	10 933,00
12.	Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające <u>zasiłek dla opiekuna</u>	3	5 317,00

13.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	2	3 190,00
14.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	6	2 623,00
15.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	1	580,00
16.	Składka opłacana na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników	4	4 344,00
17.	„Dobry Start” (300+)	744	223 200,00

II. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł miesięcznie**. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości ustalonych alimentów, jednakże **nie wyższej niż 500 zł miesięcznie**.

Tabela 3. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w roku 2018

Świadczenie	Liczba świadczeniobiorców	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	35	168 710,00

Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z zaliczki alimentacyjnej oraz z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwota ogółem zwrócona przez dłużników alimentacyjnych wyniosła **97 277,71 zł**, w tym:

1. Fundusz alimentacyjny:
 - kapitał – **49 773,50 zł**,
 - odsetki – **43 574,08 zł**,

2. Zaliczka alimentacyjna:

- kapitał – **3 930,13 zł**,

Ośrodek prowadzi liczną dokumentację współpracy z komornikami oraz innymi instytucjami w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych.

III. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2018 roku Ośrodek przyjmował wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny. Karta ta przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18. lub 25. roku życia otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. W 2018 roku wydano **20 kart dla 4 rodzin** oraz przyznano **7 kart elektronicznych**. Koszt obsługi wyniósł **57,00 zł**. Karta Dużej Rodziny jest zadaniem zleconym gminie, które w 100% pokrywane jest z budżetu państwa.

IV. WYNAGRODZENIE DLA OPIEKUNA PRAWNEGO

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki nad całkowicie ubezwłasnowolnioną osobą przyznaje i ustala wysokość sąd, a wypłaca je gmina w ramach zadań zleconych. Może mieć ono charakter okresowy lub jednorazowy. W 2018 roku wynagrodzenie z tego tytułu zostało wypłacone dla jednego opiekuna w łącznej kwocie 3000 zł. Koszty obsługi wyniosły **45 zł**.

V. SPECJALISTYCZNE USUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z tej formy wsparcia w 2018 roku skorzystała 1 rodzina. Zadanie to było realizowane na podstawie umowy zlecenie przez 2 specjalistów: oligofrenopedagoga i psychologa. Specjalistyczne usługi są częściowo odpłatne. Całość wydatków poniesionych na ten rodzaj pomocy wyniosła **8 403,19 zł**.

ZADANIA WŁASNE

I. REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek świadczy usługi bezpośrednio, to znaczy przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Pracownik socjalny ma za zadanie zidentyfikować potrzeby, zdiagnozować sytuację osób potrzebujących i opracować plan pomocy.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje **osobie samotnie gospodarującej**, której miesięczny dochód nie przekracza kwoty **701 zł miesięcznie**, oraz **rodzinie**, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **netto 528 zł miesięcznie**. Jednocześnie oprócz niskiego dochodu osoba bądź rodzina zmagają się z co najmniej jednym z powodów wymienionych w art. 7 pkt od 2 do 15 ustawy o pomocy społecznej.

W gminie Wodzisław wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej było 561 w 207 rodzinach (liczba ta stanowi 8% ogółu mieszkańców Gminy). W porównaniu do roku poprzedniego wskaźnik ten utrzymał się na podobnym poziomie. Przyczyną trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o świadczenia z pomocy społecznej są przede wszystkim: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy w 2018 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
ubóstwo	94	239
bezrobocie	78	249
niepełnosprawność	61	123
długotrwała lub ciężka choroba	46	90
wielodzietność	30	165
alkoholizm	10	32
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	17	80
bezzadność	3	3

trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	6
przemoc w rodzinie	2	7
Zdarzenie losowe	4	10

Podczas diagnozy sytuacji rodziny pracownik socjalny często spotyka się z sytuacją, że rodzina zmaga się z więcej niż jednym problemem stąd suma liczby rodzin w tabeli 4 nie będzie równa liczbie rodzin objętych pomocą.

Z danych jakie posiada Ośrodek wynika, że o pomoc socjalną najczęściej zwracają się osoby prowadzące 1osobowe gospodarstwo domowe, bezdzietne lub z 2 dzieci.

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2018 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	207	561
o liczbie osób	<u>78</u>	78
1		
2	35	70
3	21	63
4	39	156
5	19	95
6 i więcej	15	99
rodziny z dziećmi ogółem	83	361
o liczbie dzieci	25	83
1		
2	<u>30</u>	120
3	19	97
4	7	44
5	1	7
6	0	0
7 i więcej	1	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	13	53
o liczbie dzieci	4	10
1		
2	<u>4</u>	14
3	3	13
4 i więcej	2	16

RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	59	114
o liczbie osób	23	23
1	23	46
2	10	30
3	3	15
4 i więcej		

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu realizuje zadania własne polegające na zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców w zakresie zakupu leków i leczenia, żywności, opału na zimę, odzieży itp. szczególną uwagę zwraca na racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi. W uzasadnionych przypadkach kiedy zachodzi możliwość, że osoba która otrzyma pomoc może ją marnotrawić pomoc jest świadczona w formie bezgotówkowej do realizacji bezpośrednio w sklepie, w punkcie zakup opału, aptece.

Tabela 6. Struktura wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w 2018 roku

Forma pomocy		Kwota świadczeń w zł.		
		ogółem	środki własne	dotacja
zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w tym:	schronienie	17 406,44	17 406,44	0
	Zdarzenie losowe- pożar	2 928,00	2 928,00	0
	Sprawienie pogrzebu	3 146,00	3 146,00	0
	Kolonie dzieci	2 010,00	2 010,00	0
	Pozostałe zasiłki celowe w tym zasiłki celowe specjalne	20 649,45	20 649,45	0
zasiłek okresowy		10 537,00	0	10 537,00
zasiłek stały		152 796,11	0	152 796,11
składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłek stały		13 711,27	0	13 711,27

PROGRAM RZĄDOWY - POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA

W 2018 roku Ośrodek realizował działania dotyczące zapewnienia pomocy osobom i rodzinom w zakresie dożywiania zgodnie z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020 oraz Uchwałą Nr XL/307/2014 Rady Gminy w Wodzisławiu z dnia 24.01.2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie

dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W ramach programu osoby i rodziny uprawnione otrzymywały zasiłek celowy w formie pieniężnej lub bezgotówkowej na zakup żywności. Zapewniono także ciepłe posiłki w szkole dzieciom i młodzieży z rodzin najuboższych z terenu naszej gminy. W ubiegłym roku objęto dożywianiem 127 uczniów w 6 szkołach podstawowych i samorządowym przedszkolu na terenie Gminy Wodzisław oraz w 5 placówkach z poza terenu gminy, do których uczęszczają dzieci klientów Ośrodka.

Tabela 7 Struktura wydatków związanych z realizacją programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 roku

<i>Forma pomocy:</i>	<i>Kwota świadczeń ogółem w zł</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Środki własne</i>	<i>Dotacja</i>
zasiłek celowy na zakup żywności i świadczenia rzeczowe w formie żywności	113 975,00		
posiłki w szkole (w tym z art. 6a)	45 457,00	39 008,00	136 000,00
dowóz posiłków	14 576,00		
zakup naczyń jednorazowych	1 000,00		
RAZEM:		175 008,00	

USŁUGI OPIEKUŃCZE I DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2018 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy korzystało **6 osób**. Usługi opiekuńcze sprawowane były przez **3 opiekunki** domowe zatrudnione na umowę zlecenie. Koszty związane z zatrudnieniem opiekunek mieszczą się w kosztach utrzymania ośrodka i pokrywane są z budżetu Ośrodka jako zadania własne finansowe z budżetu gminy. Usługi świadczone przez opiekunki domowe są częściowo odpłatne przez klientów pomocy społecznej. Całość wydatków poniesionych na usługi opiekuńcze wyniosła **20 756,48 zł**. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych.

Osoby, które z uwagi na wiek oraz stan zdrowia wymagają całodobowej opieki, której nie może zapewnić rodzina kierowane są do domów pomocy społecznej. W 2018 roku Ośrodek dofinansował koszty pobytu w całodobowych placówkach pomocy społecznej dla **8 mieszkańców**. Całość wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej wynosiła **178 202,72 zł**. Do pobytu 2 osób w kosztach utrzymania partycypowała rodzina. Jeżeli osoba kierowana do DPSu nie posiada dochodu wystarczającego

na pokrycie całości kosztów pobytu w placówce do wnoszenia opłaty zobowiązani są w kolejności:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- najbliższa rodzina (małżonek, dzieci, rodzice) jeżeli dochód rodziny jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub osoby w rodzinie, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca i najbliższe osoby.

PRACA SOCJALNA

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą również liczyć na pomoc w formie pracy socjalnej. Jest to działanie, które należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna stanowi podstawę działalności pomocy społecznej. Skierowana jest na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i własnymi siłami nie są w stanie rozwiązać problemu. Pomoc w formie pracy socjalnej nie jest uzależniona od posiadanego przez osobę lub rodzinę dochodu stąd skorzystać z tej formy może każdy mieszkaniec gminy. Działania podejmowane przez pracownika socjalnego mają na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin, rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności. Praca socjalna realizowana jest w oparciu o trzy metody: indywidualnego przypadku, pracy z grupą, pracy ze społecznością lokalną.

Należy zaznaczyć, że praca socjalna jest bardzo specyficznym i niewymiernym rodzajem pomocy, którego nie da się zobrazować za pomocą statystyk. Zakres działań podejmowanych przez pracowników socjalnych jest indywidualnie dostosowywany do potrzeb, uwzględnia charakter problemów z jakimi zmagają się podopieczni oraz ich podejścia i chęci do współpracy. Problemy społeczne w jakie uwikłani są mieszkańcy są różne, stąd wymagają indywidualnego podejścia do sprawy. Nie jest możliwe jednoznaczne określenie czasu jaki jest potrzebny na zrealizowanie założonego planu pomocy. Jak każda trudna sytuacja jest inna tak podejście podopiecznych do potrzeby podejmowanych działań jest inne. Osoby, z którymi na co dzień pracują pracownicy socjalni można charakteryzować w trzech grupach:

1. Osoby, które dostrzegają problem, same zgłaszają się do Ośrodka o pomoc, chętnie współpracują – praca w takich przypadkach przebiega sprawnie a założone efekty szybko są osiąmane, niestety są to bardzo rzadko występujące sytuacje.
2. Osoby, które nie dostrzegają problemu, sytuacja w jakiej żyją od lat jest dla nich normalna, dopiero po kilku, kilkunastu rozmowach i wizytach pracownika socjalnego uświadamiają sobie istotę problemu i podejmują współpracę – praca w takich przypadkach nad założonym problemem jest długa, wymaga zmiany pewnych nawyków i pokazania nowych kierunków działań, chociażby takich jak: poruszanie się na rynku pracy (efektywne poszukiwanie pracy, napisanie CV), racjonalne gospodarowanie środkami pieniężnymi – planowanie wydatków, planowanie listy zakupów, organizowanie prac porządkowych w mieszkaniu, kontrolowanie stanu zdrowia i przyjmowania leków, itp.
3. Osoby, które niedostrzegają problemów w prawidłowym funkcjonowaniu, wszelką próbę pomocy wyjścia z aktualnej sytuacji życiowej odbierają bardzo negatywnie, nie chcą zmian, współpracę traktują jako przymus, są bierni w działaniu, wykazują postawę roszczeniową. W takich przypadkach praca jest bardzo trudna i długa, często wymaga prowadzenia latami, prowadzona metodą „małych kroków”.

W 2018 roku Ośrodek objął pracą socjalną 236 rodziny proponując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo w zależności od problemów z jakimi się zmagano. W Ośrodku praca socjalna organizowana jest w 4 rejonach opiekuńczych. Najczęściej stosowane formy pracy socjalnej:

- rozmowy wspierające i motywujące do poszukiwania pracy zawodowej, uzyskania nowych kwalifikacji, kontrolowania stanu zdrowia, itp.,
- udzielanie informacji o działaniach aktywizujących kierowanych do osób w trudnej sytuacji życiowej podejmowanych przez inne organizacje,
- informowanie o przysługujących uprawnieniach ,
- pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności,
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami - Policja, PUP, PCPR, sąd, szkoły, parafie, ZUS, KRUS, (współpraca polega na wymianie informacji na temat aktualnej sytuacji klientów pomocy społecznej oraz podejmowaniu wspólnych działań)
- współpraca z Sołtysami i Radnymi,
- organizacja poradnictwa specjalistycznego,
- pomoc w załatwieniu odzieży, opału i żywności,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń (emerytalno-rentowych, rodzinnych, alimentów, itp.),
- pomoc w zorganizowaniu dzieciom letniego wypoczynku,

- w uzasadnionych przypadkach pracownicy pomagają umówić wizyty lekarskiej dla klientów w ich miejscu zamieszkania oraz w specjalistycznych przychodniach poza terenem naszej gminy,
- uczestnictwo w sprawach sądowych dotyczących klientów Ośrodka w charakterze świadka,
- monitorowanie sytuacji osób starszych i samotnych oraz niepełnosprawnych,
- kierowanie wniosków do GKRPA o zastosowanie leczenia wobec osób uzależnionych,
- kierowanie wniosków do sądu o zbadanie sytuacji opiekuńczej dzieci w sytuacji podejrzenia zaniedbywania lub przemocy w rodzinie,
- kierowanie wniosków do szkół o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci z rodzin gdzie występują problemy zaniedbania lub przemocy,
- w 2018 roku pracownicy socjalni pomagali w organizacji pogrzebu osobie samotnej.

Ponadto wzorem lat ubiegłych pracownicy socjalni zaangażowali się do realizacji „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” prowadzonego przez Parafię Rzymsko-Katolicką przy kościele św. Marcina w Wodzisławiu. Pracownicy wspólnie z Proboszczem prowadzili dokumentację projektu - ewidencję wydawanych produktów spożywczych dla 700 osób, sprawozdawczość oraz kierowali osoby korzystające z pomocy do uczestnictwa w zajęciach towarzyszących – cykl warsztatów o tematyce kulinarnej.

Również w 2018 roku Ośrodek przyłączył się do powiatowych obchodów kampanii: Przeciwdziałanie Handlowi Ludźmi- *Błękitne Serce, Pomarańczowa wstążka*. Wspólnie z Gminą Wodzisław zorganizowano III Gminną Kampanię *Białej Wstążki*, której celem było zwrócenie uwagi na problem przemocy wobec kobiet. W ramach akcji umieszczono na tablicach informacyjnych oraz na stronach internetowych instytucji publicznych działających na terenie Gminy Wodzisław plakaty i ulotki informujące o idei i celu Kampanii. W czasie trwania Kampanii osoby zainteresowane mogły skorzystać z konsultacji i pomocy pracowników Ośrodka

W 2018 roku w dziale pomocy społecznej wydano 550 decyzji administracyjnych, 5 zaświadczeń, wysłano 206 pism. Pracownicy socjalni przeprowadzili 516 rodzinnych wywiadów środowiskowych dla celów przyznania pomocy podopiecznym Ośrodka. Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzają również wywiady na zlecenie innych instytucji, w tym na wniosek innych ośrodków, przeprowadzili 9 wywiadów alimentacyjnych i 24 wywiady z opiekunami osób niepełnosprawnych (którzy pobierają zasiłek dla opiekuna lub specjalny zasiłek opiekuńczy). Pracownicy przeprowadzają także wywiady i gromadzą niezbędną dokumentację w celu przyznania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osoby nieubezpieczonej

finansowanych ze środków publicznych na okres 90 dni. W 2018 roku przeprowadzono 10 takich wywiadów

Mając na uwadze powyższe należy zaznaczyć, że nieuzasadnione jest twierdzenie, że pomoc społeczna to tylko wydawanie pieniędzy bowiem pomoc społeczna to przede wszystkim praca socjalna, która ukierunkowana jest na pracę z człowiekiem. Najważniejsza w pracy socjalnej jest pomoc w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej osobom, które własnymi siłami nie są w stanie odzyskać stabilizacji w funkcjonowaniu w społeczności lokalnej.

II. REALIZACJA USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Wyplata dodatku mieszkaniowego to zadanie własne gminy. Dodatek ten przysługuje rodzinom jak i osobom samotnie gospodarującym, jeśli średni miesięczny dochód na jednego członka rodziny w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym oraz rodzina nie zalega z opłatami czynszowymi. Ubiegający się o dodatek mieszkaniowy muszą spełniać normatywną powierzchnię użytkową lokalu:

- 35 m² –dla 1 osoby,
- 40 m² –dla 2 osób,
- 45 m² – dla 3 osób,
- 55 m² – dla 4 osób,
- 65 m² – dla 5 osób,
- 70 m² – dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię lokalu o 5 m².

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6-ciu miesięcy. W 2018 roku z tej formy pomocy skorzystało **3 gospodarstwa domowe** na kwotę **3 059,41 zł**.

Z kolei o dodatek energetyczny może ubiegać się osoba, która: korzysta z dodatku mieszkaniowego, jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. W 2018 roku z tej formy pomocy skorzystało **1 gospodarstwo domowe** na łączną kwotę **93,86 zł**.

III. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczka zastępcza

To zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Piecza zastępcza jako forma sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach: rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze) i instytucjonalna piecza zastępcza. Ośrodek pokrywał częściowe koszty pobytu **6** dzieci w **3** spokrewnionych rodzinach zastępczych i **4** w placówce socjalizacyjnej. Łączny koszt wyniósł **11 399,96zł**.

Asystent rodziny

Rodziny mające trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych wspierane są pomocą asystenta rodziny, który pomaga w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Asystent ma za zadanie ułatwić rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby rodzina mogła poprawnie funkcjonować w środowiskach. Jego zadaniem jest również takie działanie, aby zapobiec umieszczeniu dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli już dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, rolą asystenta są działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

Od 1.01.2018 do 31.12. 2018 roku ośrodek zatrudnił jednego asystenta rodziny, który zatrudniony był na umowę zlecenie. Asystent pracował z 11 rodzinami. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta wyniosły **24 710,45 zł** z czego **7 004,95 zł (28,34%)** pokrywane było z dotacji jakie otrzymał ośrodek z Urzędu Wojewódzkiego na zatrudnienie asystenta (5 027,38 zł z rezerwy celowej oraz 1 977,57 zł z Funduszu Pracy), pozostała kwota **17 705,50 zł (71,66%)** pochodzi z budżetu gminy.

IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. OPIEKI NAD RODZINĄ

Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmować działania w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Do zadań Zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

W 2018 roku do Zespołu wpłynęło 7 Niebieskich Kart założonych w 7 rodzinach. W związku z realizacją procedury powołano 14 grup roboczych, których zadaniem było opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy rodzinom i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach.

KIERUNKI DZIAŁANIA OŚRODKA W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA 2019 ROK

Ośrodek w 2019 roku planuje wydatkować kwotę przyjętą w budżecie Gminy, która wynosi **7 371 052,00 zł** na realizację zadań własnych i zleconych na rzecz poprawy kwestii bytowej osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących zadań:

- * przyznawanie pomocy w formie: świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, świadczenia wychowawczego, świadczenie „Dobry Start” (300+)
- * udzielanie pomocy finansowej i niefinansowej wynikającej z ustawy o pomocy społecznej,
- * informowanie społeczności lokalnej o zasadach funkcjonowania systemu pomocy społecznej,
- * zapewnienie klientom pomocy w formie pracy socjalnej poprzez planowanie i długotrwałe działania na rzecz wzmocnienia bądź odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- * prowadzenie analiz na temat przyczyn i rozmiarów niekorzystnych zjawisk społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz badanie skuteczności podejmowanych działań socjalnych,
- * zapewnienie warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych niemogących zaspokoić ich we własnym zakresie,
- * udział w projektach konkursowych z zakresu aktywnej integracji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego,
- * promowanie idei ekonomii społecznej.

WNIOSKI

W najtrudniejszej sytuacji socjalno-bytowej pozostają na terenie gminy rodziny wielodzietne, niepełne oraz osoby starsze. Przyczyną trudnej sytuacji życiowej są przede wszystkim: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Taka struktura klientów Ośrodka Pomocy Społecznej odzwierciedla jednocześnie potrzebę utrzymania dotychczasowego poziomu nakładów na wsparcie finansowe i rzeczowe dla mieszkańców oraz podejmowanie nowych działań w obszarze pomocy społecznej.